

[J. Chr. Jensen.]

økonomisk, men ogsaa anden Interesse i. Jeg kunde derfor godt have tænkt mig, at dette Lovforslag for længst var blevet krævet af samtlige Grundejere, som ejer Parceller omkring Byer og særlig Byer, der er i fortsat Udvikling.

Ministeren fremførte i sin Fremsættelse tale en hel Række Eksempler paa, hvor værdifuldt det var, særlig for Grundejerne, at faa fastlagt en Plan for den fremtidige Bebyggelse, og de almindelige Byggelove, som ellers er i meget nær Familie med denne Lov, lige saa vel som Sundhedsvedtægten, kan ikke beskytte Grundejerne mod Ødelæggelse af deres Arealer. Der staar nok i saa godt som alle Sundhedsvedtægter, at ingen Virksomhed maa ved Røg, Larm eller ilde Lugt forulempe de omboende. Men naar nu engang saadanne Virksomheder ligger der! Der er jo næsten altid i saadanne Virksomheder investeret betydelige Kapitaler, baade i Bygninger og i Maskiner, Kapitaler, der vilde være saa godt som tabte, i det Øjeblik man krævede den paagældende Virksomhed nedlagt.

Ud over de Eksempler, som Ministeren nævnte, vil jeg gerne fremdrage enkelte konkrete Tilfælde. Lige op til 1915—16 laa der i et meget tæt beboet Kvarter ved Ørstedesvej et stort Kromgarveri, som i mangfoldige Aar havde forpestet Omgivelserne. Jeg var dengang Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse, og vi fik dèr ustandselig Klager, og helt berettigede Klager, fra de omboende. Kommunalbestyrelsen besøgte gentagne Gange denne Virksomhed sammen med Sundhedskommissionen, og vi maatte erkende, at det var utaalagt for de Tusinder af omboende fortsat at skulle finde sig i den Gene, som Virksomheden forvoldte dem. Det viste sig imidlertid særdeles vanskeligt at faa den væk, fordi det drejede sig om overordentlig mange Penge; først i 1915—16, tror jeg det var, lykkedes det at faa den flyttet langt ud paa den anden Side af Roskilde til et Sted, hvor den ikke gjorde nogen Fortræd.

Jeg mener, at Samfundet har en ubetinget Pligt til at føre Udviklingen bort fra den Planløshed, vi har været Vidne til ved næsten alle vore Byer. Vi ser i et sammenblandet Roderi høj og lav Bebyggelse, Fabrikker, Værksteder, Kanin- og Hønschuse liggende mellem hinanden. Kun hvor Kommunerne i større Stil har været Grundejere, har vi faaet ordnede Forhold, men end ikke Kommunerne danner efter min Mening en Garanti for, at der ikke foretages Ting, som er ganske i Strid med, hvad de omboende

Borgere har Interesse i. Jeg tænker her paa, hvad jeg i Sommer saa i Grenaa. Dèr har Kommunen tilladt Opførelsen af et Isværk lige over for et Sommerhotel, paa den anden Side af Gaden. Grenaa har en af de skønneste Badestrande, der findes — jeg har i hvert Fald ikke set nogen skønnere; den strækker sig lige fra Grenaa Havn 10 km ud, der er en vidunderlig Sandstrand, og efterhaanden bor der mange Mennesker dèr. Paa dette Hotel boede jeg tilfældigt i Sommer. Det har sine Gæster og skal have sin Fortjeneste om Sommeren, men umiddelbart over for det havde Kommunen, som sagt, tilladt Opførelsen af et Isværk, der ogsaa arbejder om Sommeren, endog med Døgndrift; det fabrikkerer kunstig Is og laver et Spektakel, saa det næsten er umuligt for Mennesker at finde Hvile paa Hotellet. Nu vil jeg tro, at dette er et Undtagelsestilfælde, men jeg nævner det, fordi det viser, at selv ikke Kommunerne er nogen Garanti for, at man altid faar Bebyggelsesplaner, der beskytter Borgerne mod Ting som dem, her er Tale om.

Baade af æstetiske og arkitektoniske saavel som af sundhedsmæssige Hensyn er det nødvendigt, at vi har en Lov som den, vi i Dag behandler. Af Bemærkninger til Lovforslaget fremgaar det, at den nuværende Lov næsten er gaaet helt af Brug. Den er snart 13 Aar gammel og var den første Lov af denne Art. Ministeren siger, at naar Loven ikke er brugt, skyldes det vistnok væsentlig, at det ikke er en obligatorisk, men en fakultativ Ordning; den indeholder, saaledes at Kommunerne selv kunde bestemme, om de vilde foretage en Byplanlægning eller ikke. Men samtidig siger Ministeren i Bemærkningerne, at det ogsaa kan tænkes, at visse af Lovens Paragraffer har været afskrækkende med Hensyn til den Erstatning. Grundejerne efter Loven havde Krav paa. Jeg forstaar nu ikke, at der kan være nogen Grund til Ængstelse med Hensyn til Erstatningskravet, men det skal jeg gøre nogle Bemærkninger om senere.

Det er derfor særdeles forstaaeligt, at Ministeren nu ønsker Loven revideret og ved den nye Lov at faa en større Beføjelse for Ministeriet, end det havde efter den gældende Lov. Det foreslaas derfor i Lovforslagets § 1, som er den vigtigste Paragraf, at for saa vidt en Kommune ikke udarbejder og gennemfører en Byplan og Ministeriet finder det paarkrævet, kan det paalægge Kommunen at udføre en saadan eller selv foranledige udført en Byplan for Kommunens Regning. Naar Ministeriet efter